

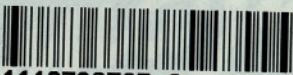

Leto XXIII.
St. 6
17. 6. 1973

Celje - skladišče

D-Per

214/1973

1119730705,6

COBISS

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

ZMANJŠANA PROIZVODNJA RADIATORJEV

Daleč za nami je leto 1924, koiz katere izdelujemo radiatorje, je začela proizvodnja radiatorjev. V sedemindesetih letih se je razvila do današnje stopnje. TOZD radiatorjev bo torej kmalu praznoval svojo petdesetletnico, tovarna kot celota pa prihodnje leto osemdesetletnico obratovanja. To je kratka zgodovinska ugotovitev, ki vsebuje veliko in bogato tradicijo v proizvodnji radiatorjev kakor tudi neprecenljive izkušnje.

Kolektiv obrata radiatorjev je bil vedno med prvimi pri vseh važnih akcijah v podjetju. Delavci so vedno opravili svojo nalogo, tako da bi je bolje ne mogli.

Sedanja proizvodnja radiatorjev v našem podjetju krije 55 % jugoslovanskih potreb. Kaj je torej povzročilo zmanjšanje te proizvodnje?

Naše podjetje ne more več delati radiatorjev z izgubo, ki nastaja zaradi znatne podražitve pločevine, cene radiatorjev pa so ostale iste.

Sedaj veljavna cena za en kilogram radiatorjev znaša 6 din, cena enega kilograma pločevine,

pa znaša 6,10 din. Cena pločevine za izdelavo radiatorjev se je v zadnjem letu povečala za 75 %, torej so stroški za toliko večji, pri drugih proizvodih pa je pločevina v stroških udeležena s ca. 50 odstotki. Pločevina je torej dražja, cene radiatorjev pa »zamrznjene«. Zaradi takega stanja smo imeli v štirih mesecih pri proizvodnji radiatorjev izgubo, saj smo bili prikrajšani za 2,5 milijona dinarjev dohodka.

Za ureditev cen radiatorjev se je vodstvo podjetja in organi upravljanja tako lansko leto kot tudi v letošnjem letu izredno trudili, da bi se te cene uredile, vendar do sedaj brezuspešno.

Da bi proizvodnja radiatorjev prišla zopet v normalen tir, se iščejo nove možnosti in upati je, da bo to uspelo in da bo obrat radiatorjev zopet delal s polno zmogljivostjo.

Do takrat pa bodo sodelavci iz tega obrata delali na drugih delovnih mestih po ostalih obratih, kar je edini izhod iz tega nevdržnega položaja.

VARČUJMO Z MATERIALOM

Koliko je vreden razen predelovalni material, ki ga uporabljamo v naši proizvodnji znamo ceniti navadno takrat, ko ga primanjkuje ali pa ga sploh ni mogoče dobiti. Zlasti v preteklem letu je bila nabava nekaterih vrst materialov zelo kritična saj smo morali celo za nekaj časa prekiniti izdelavo nekaterih artiklov.

V naši proizvodnji uporabljamo mnogo raznovrstne pločevine, ki jo je večkrat težko dobiti. Zato je vsak kosček pločevine za nas dragocen in ga moramo koristno uporabiti.

Letošnja situacija preskrbe z raznim materialom je zadovoljiva, pravi vodja nabavne službe Jože Vajdetič. Po vseh izgledih smo za drugo polletje preskrbljeni s pločevino in drugimi materiali.

Znano je, da nam Železarna Skopje ni mogla dobaviti pločevine, zato smo iskali druge vire. Tako nabava pločevine sedaj ni več kritična. Dobivamo jo iz Grčije, Italije, Anglije in Zpadne Nemčije.

Na svetovnem in evropskem tržišču pa je nabava vseh vrst materialov čedalje bolj kritična. Tako primanjkuje nafte, jekla, kartonažnih in drugih izdelkov oziroma polizdelkov, ki jih potrebuje industrija. Vzporedno s tem pa močno naraščajo cene. Nekaterim materialom kot je pločevina in drugi polizdelki iz jekla je porastla cena več kot za sto odstotkov, po vseh izgledih pa se bo

jeklo zopet v kratkem podražilo. Govori se tudi o podražitvi nafte in vseh njenih derivatov.

Sovjetska zveza in Kitajska, ki se pojavljajo na svetovnem tržišču so velikanski potrošniki vseh vrst materialov. Izvoz v te države pa se bo kot izgleda zelo močno povečal.

Tako stanje na tržišču nas sili vedno bolj k skrbnemu varčevanju. Varčevati moramo z vsemi materiali, ki jih predelujemo in jih do zadnjega kosčka koristno uporabiti.

Naša nabavna služba je za letos uspela z nabavo, čeprav so nam pri vseh naročilih, naročene količine nekoliko »rezali«.

V našem glasilu bomo v bodoče objavili naša zapažanja v zvezi z varčevanjem z materialom. Doslej smo že večkrat opazili, da material, ki je prihajal, ni bil na primernem prostoru vskladiščen in prepuščen rjavenju, kar je močno okrnilo njegovo kvaliteto. Tudi »odpadki« materiala so včasih sumljivi, če so res odpadki in niso več uporabni.

Sicer pa naj vsak zaposlen pazi na pravilno uporabo in izkoriščanje materiala, kajti tako bomo boljše gospodarili in več zaslužili.

OBVESTILO

GAS obvešča člane kolektiva, da bo izplačilo regresa za letovanje dne 17. julija 1973.

OBETA SE NAM NOVA STOLPNICA

Na 13. redni seji, ki je bila 24. maja t. l., je delavski svet razpravljal in sklepal o razporeditvi sredstev za stanovanjsko gradnjo v letu 1973. O tej problematiki je razpravljala pred sejo delavskega sveta tudi stanovanjska komisija, ki je pripravila konkretne predloge. Po sporazumu bi morali ustvariti sklad za leto 1973, ki bi znašal 7.140.000,00 din na šestodstotni osnovi, ker pa je občina Celje pristala na štiri odstotno osnovo, znaša ta sklad le 4.760.000,00 din. Od tega je treba odvesti občini Celje za solidarnostni sklad 2.142.000,00 din, tako da ostane podjetju še, če prištejemo ostanek iz preteklih let 3.542.806,00 din.

Od teh sredstev pa je bilo že uporabljeno za adaptacije zgradb, anuitete in obresti 684.888,00 din, tako da ostane še 2.857.918,00 din.

Delavski svet je ta sredstva razporedil takole:

- vročitev za novogradnje pri banki v mesečnem znesku 100.000,00 din ali skupaj 700.000,00 din

- adaptacija že obstoječih objektov v letu 1973 900.000,00 din

- posojila za individualno gradnjo in rezerva 1.250.000,00 din.

Sredstva, ki so namenjena za individualno gradnjo se delijo po tehle kriterijih:

- člani kolektiva lahko dobe posojilo v največjem znesku 50.000,00 din, v to vsoto pa je všteto posojilo, ki ga je prosilec že prejel

- graditeljem, ki se še niso vselili, se dodeli posojilo, ki jim ga določi stanovanjska komisija po oceni gradnje ter jim odobri posojilo v taki višini, da jim omogoči vselitev pri čemer pa posojilo ne sme presegati 50.000,00 din skupno z že prej dobljenim posojilom

- članom kolektiva, ki so se že vselili, se posojilo ne daje

- posojilo se ne daje za adaptacije, razen v primeru, če se s tem reši stanovanjski problem, ne pa izboljšave

- pri dodelitvi kreditov individualnim graditeljem se mora upoštevati vrstni red, ki je najbolj učinkovit za reševanje stanovanjske problematike.

Ko je delavski svet sprejel sklep o gornji razdelitvi, je zadalžil sektor poslovnih odnosov oziroma vodstvo podjetja, da poišče vse možnosti, da se za leto 1973 planira in zgradi dvajset do petindvajsete stanovanjski blok.

Tako se nam obeta po dolgem času tako potrebna nova stavba.

BOLJ SMELO K DELAJSKI KONTROLI

V tem letu se mnogo govori in piše o ustanavljanju delavske kontrole v podjetjih. V časopisih se polnijo stolpci zapletenega teoretičnega razpravljanja, ki ga naš delovni človek le težka dojema. Nekaj pa je brez vsakih zapletenih teoretičnih razprav preprosto in jasno. Odkar obstoja delavsko samoupravljanje, se je delavska kontrola pojavljala v praksi samoupravljanja v različnih oblikah.

Če bi pregledali zapisnike našega delavskega sveta iz leta 1950 bi ugotovili, da je že takrat delavski svet imenoval več komisij, ki so imele določeno kontrolno nalogo, ki so jo tudi uspešno opravile. Komisija za pregled materialnega stanja je ugotovila marsikaj v zvezi z materiali in njihovo porabo. Poročala je delavskemu svetu in ta je sprejel sklepe, ki jih je predlagala. Kasneje se je večkrat pojavila komisija, ki je imela nalogo pregledati način delitve osebnega dohodka in še pred tem samega dohodka. Ta komisija je delovala zlasti v času takozvane delitve »dobička«. Delo je opravila dobro in njeno poročilo je predložila delavskemu svetu je vsebovalo predlog sklepov, ki jih je delavski svet običajno tudi sprejel v celoti ali z nekaterimi popravki.

Komisije delavskega sveta so imele večji del kontrolni značaj in so bile občasne. Imele so točno določeno nalogo. Njih sestav je bil običajno tak, da je bilo v njih dve tretjini delavcev iz neposredne proizvodnje, ena tretjina pa uslužbencev. Štele so od tri do sedem članov.

Iz te dejavnosti občnih komisij, so se razvile stalne komisije, ki so imele natančno določene naloge. No, take komisije obstajajo še danes.

Zasnove sedanje samoupravne zakonodaje segajo torej daleč nazaj v začetno fazo samoupravljanja. Delavstvo in organi upravljanja, ki jih je izvolilo, so vedno težili za tem, da se v podjetju odpravijo škodljivi vplivi, da se ustvari delovni red in zavestna delovna disciplina, da se material smotrno uporablja, da se ne razsipajo po nepotrebnem denarna

sredstva itd. Težnja za učinkovito kontrolo se vleče kot rdeča nit ves čas razvoja delavskega samoupravljanja.

Sprememba ustave in drugih zakonov, ki urejajo zakonitost samoupravljanja omogoča danes vsestransko kontrolo samoupravljalcev treba je le brez posebnega filozofiranja in brezplodnih debat delavsko kontrolo organizirati in legalizirati v notranjih pravnih aktih.

Na plenarni seji republiškega sveta ZSS je bilo mnogo debate in tudi konkretnih zaključkov glede uvajanja delavske kontrole. Žal ne tako obširnega gradiva objaviti v celoti, zato se moramo zadovoljiti z nekaj izvlečki, ki so še posebej zanimivi pri uvajanju delavske kontrole.

Argumente za delavsko kontrolo in proti njej lahko strnemo v (Nadaljevanje na 2. strani)

BOLJ SMELO K DELAVSKI KONTROLI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ugotovitev, da smo dopustili vsakemu posebej, da je razlagal tako cilje kot vsebino samoupravne delavske kontrole. Ker nismo razvili generalnega koncepta notranje kontrole niti v političnih dokumentih in ker smo tudi v zakonih označili kontrolo samo kot delavčovo pravico in dolžnost, so bile svojevoljne razlage možne in precej pogosto v skladu s — rekli bi — prirojenim človekovim odporom do kontrole, kakršno pozna doslej: to je do kontrole, s katero je pretežen del delovnih ljudi v položaju kontroliranih, manjšina ali celo posameznik pa je nad njimi v vlogi nekontroliranega kontrolorja. Odpor poti samoupravni delavski kontroli, proti kontroli, ki spremlja reprodukcijo odnosov in cirkulacijo presežnega dela povsod in na vsakem koraku v interesu vseh, lahko sloni edino na protustavni želji po odtujevanju osnovnih pravic, na želji po koncentraciji ekonomske in ob njej tudi politične moči v izdvojenih centrih. V samoupravljanje integrirana kontrola pomeni kontrolo vseh nad uveljavljanjem novih družbenoekonomskih odnosov, kontrolo nad reprodukcijo in razpolaganjem z rezultati živga in minulega dela. Kontrola pospešuje in zagotavlja uveljavljanje v ustavi zapisanih družbenoekonomskih odnosov in je torej sankcija samo proti tistim, ki se uveljavljanju takih odnosov upirajo. Torej želimo kontrolo vseh v združenem delu povezanih delavcev, usmerjeno proti objektivnemu ali subjektivnemu (posameznemu ali skupnemu) zanikanju z ustavo razglašanih odnosov. V tem smislu bi lahko povzeli po Leninu, da je tudi delavska kontrola oblika diktature proletariata.

V vseh že konstituiranih temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh organizacijah združenega dela naj na osnovi določil, ki jih kot dopolnila k statutu sprejme po običajnem postopku delavski svet, v najkrajšem času izvolijo organe samoupravne delavske kontrole. V delovnih organizacijah, v katerih so pred nekaj meseci že opravili volitve samoupravnih organov, naj izvolijo te organe na posebnih, naknadnih volitvah. V delovnih organizacijah, v katerih pripravljajo ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela in so volitve samoupravnih organov odložili do podpisovanja samoupravnega sporazuma, naj volitve vseh organov opravijo istočasno.

Statutarne komisije in komisije za pripravo samoupravnih sporazumov naj pripravijo tudi osnutek novih določil o samoupravnih delavski kontroli.

Sindikati so dolžni spodbuditi in organizirati široko izobraževalno dejavnost za usposabljanje članov novih organov samoupravne delavske kontrole. V to naj se vključijo centri za izobraževanje v delovnih organizacijah, vse delavske univerze in drugi. Center RS ZSS za družbenopolitično izobraževanje in Zveza delavskih univerz Slovenije naj skupno z ustreznimi organi sindikatov pripravijo seminarje za predavatelje; le-ti naj pripravijo tudi program za delo.

Sestav, volitev in mandat kontrolnih organov

V dosedanjih razpravah je bilo o tem veliko povedanih besed in mnenja so bila v začetku tudi močno deljena. Nekateri so menili, da morajo kontrolne organe sestavljati samo ustrezni strokovnjaki; v posameznih primerih so razmišljali celo o posebnih delovnih mestih »samoupravnih kontrolorjev«. Zlasti slednje bi pripeljalo do kontrole, ki bi bila kontrola nad vsemi, nekakšen notranji organ pregona, ali pa bi se taka kontrola še prej zlila s strokovno-tehničnim vodstvom. Dileme o sestavu kontrole so nastale tudi zaradi tega, ker smo podlegli mnenju, da mora biti organ sposoben sam opravljati finančno-administrativne revizije poslovanja, bilanc, investicijskih projektov ipd. Kontrolni organi naj bi potem takem nadomestili ali vsaj dopolnili delo deviznih in drugih finančnih inšpektorjev in finančnih služb. Takih organov velikokrat seveda ne bi bilo moč sestaviti tudi, če bi bilo to razumno in potrebno. Take naloge bi jim naložili tisti, ki bi delavsko kontrolo radi razorožili (tudi in celo usposobljen delovni inšpektor je npr. marsikdaj »razorožen«). Kontrolni organ mora imeti možnost in pravico, da po potrebi terja strokovne ekspertize in analize finičnega poslovanja. Kandidati za volitve v samoupravne kolektivne organe delavske kontrole so vsi delavci, razen individualnih izvršilnih organov in vodilnih delavcev. Praviloma bi morali biti v organih v absolutni večini, če že ne vsi, delavci iz proizvodnih obratov in ne iz skupnih služb. (Predlog sklepov o delavski kontroli komisije sveta ZSJ za samoupravljanje je, naj bi bilo v organih delavske kontrole najmanj tri četrtine delavcev iz proizvodnje.)

Organe delavske samoupravne kontrole volijo vsi delavci v temeljnih organizacijah združenega dela. Ker gre za kolektivni organ, ki naj bo za svoje delo odgovoren volivcem in delavskemu svetu v skladu z določili v statutih in sporazumih, je v razpravah prevladovalo mnenje, da bi verjetno potem takem neposredno volili tudi vse kolektivne izvršilne organe. Ker vsak organ na svojem področju opravlja pomembne naloge in ker v okviru sprejetih norm in programov dela tudi odloča, bi ne bilo odveč, če uveljavimo načelo neposrednih volitev za vse organe in ne le za delavski svet.

Kontrola mora biti vtkana v celoten sistem samoupravljanja, kajti en sam organ tako celovite in vse odnose spremljajoče kontrole ne more obvladati. Kontrolo in evidenco nad delom moramo zato naložiti vsem organom samoupravljanja, delavskim svetom in drugim kolektivnim pa tudi individualnim izvršnim organom. (Za primer: uresničevanje samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov mora spremljati in kontrolirati predvsem skupni organ podpisnic samoupravnih sporazumov. Seveda ne bo odveč, če samoupravni kontrolni organi pri posamezni podpisnici spremlja, kako se uresničujejo pravice, ki so s sporazu-

mom dane delavcem; na primer nadomestilo za nočno delo, dopuste, nadure itd.

Imuniteta članov samoupravnih kontrolnih organov

V naši republiki so se razpravljali izrekli proti imuniteti članov kontrolnih organov. V nekaterih republikah se sindikati zavzemajo za imuniteto članov kontrolnih organov zaradi večje svobode izražanja mnenj. Argumentov za tako stališče je dovolj: kritični odnos do odločitev, poslovanje in razpolaganje s sredstvi itd., morajo imeti vsi člani samoupravnih organov. Prisotnih posledic in šikaniranja za kritiko ne bomo preprečili, če bomo zaščitili samo nekaj članov kontrolnih organov. Po tej logiki bi morali imeti imuniteto vsi voljeni člani samoupravnih organov (teh je na primer v jeseniški železarni vsakokrat skupaj 900!), sicer bi se kritika in brezkompromisnost v boju za samoupravne odnose postopoma, če ne celo zelo hitro, preselila v en sam organ — v organ kontrole. Končno velja zaščititi, če hočete, »imuniteta« za vse delavce, ki tako ali drugače kritizirajo odnose ali poslovanje. Odnos je treba obrniti, Sankcije in šikaniranje za kritiko neustreznih samoupravnih odnosov in odločitev bomo preprečevali za vse članke različnih organov in za vse samoupravljavce sploh, če bomo najostreje (tudi z odpustom) kaznovali tiste posameznike ali skupine, ki zaradi kritike izvajajo sankcije nad posamezniki ali nad skupinami delavcev. (Razumljivo, da gre za zaščito kritikov neuresničenih pravic in dolžnosti samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in da ne gre za zaščito nediscipliniranih, lenih, nesposobnih itd. delavcev.) Samoupravna zaščita vseh delavcev bi morala biti v statutih določena veliko bolj oprijemljivo, kot je to storjeno doslej. Svoboda izražanja pa je ustavna pravica vseh občanov. Mimo ustavnih norm, ki omogočajo učinkovitejšo zaščito samoupravnih družbenih odnosov, bo še zlasti pomembna politična zaščita članov samoupravne delavske kontrole, ki jim jo morajo zagotoviti politične organizacije — Zveza komunistov in sindikati v delovni organizaciji. Taka vloga bi morala biti njihova statutarna dolžnost, kajti osamljeni in brez moralno-politične »imunitete« člani ne bi uspevali v svoji aktivnosti. Sindikati pa bodo tudi z ustavo zavezani, da prek »branilca samoupravljanja«, kot posebne

družbene službe, zaščitijo samoupravne odnose in razumljivo tudi ljudi, ki te odnose uresničujejo.

Samoupravna kontrola in sankcije

Samoupravni kontrolni organi praviloma ne morejo sami izreka ti kazni (sankcij) niti organom niti posameznikom. V samoupravnih aktih (v statutih, v sporazumih ali pa v pravilnikih o delu samoupravne kontrole, če jih bodo imeli) pa bo treba natančno določiti komu, kdaj in kakšen ukrep (sankcije) predlaga samoupravni kontrolni organ proti organom ali posameznikom, ki bi kršili samoupravne dolžnosti ali omejevali samoupravne pravice delavcev. Kritiko delavskega sveta, predloge za spreminjanje že sprejetih odločitev ali predloge za odpoklic bo na primer moral organ kontrole uresničiti prek zborov delavcev, kritiko in predloge za ukrepanje proti posameznikom pa prek delavskega sveta. Učinkovitost postopkov in doslednost v tem pogledu bosta nedvomno pomembni za uveljavljanje samoupravne delavske kontrole. Zato bo v osnutku zapisana ustavna teza, ki govori o osebni odgovornosti delavcev pri opravljanju samoupravnih funkcij, osnova za oblikovanje novih, boljših norm o odgovornosti in osnova za ukrepanje proti neodgovornosti. V tej tezi je namreč kot načelo postavljena odgovornost članov izvršilnih organov, individualnih izvršilnih organov itd. tistemu organu ali vsem delavcem, ki so jih volili ali imenovali. Kontrolni organi bodo — upoštevajoč to načelo — terjali od posameznih organov, naj le-ti ukrepajo, kadar bodo ugotovili, da so bili postopki napačni, da so bili prekršeni samoupravni dogovori, sporazumi, statutarne norme itd. Kontrolni organi bodo morali biti s statutom (sporazumom) zavezani da predlagajo ukrepe proti organom ali posameznikom (za le-te tudi materialne!), ki bi s svojimi netočnimi ali lažnimi informacijami ter s prikrivanjem objektivnih dejstev navajali druge na nepravilno odločanje.

To je le drobec tistega kar je bilo povedano na plenarni seji republiškega sveta ZSS. Celotno gradivo so sprejele vse sindikalne organizacije, med njimi tudi naša. Prepričani smo, da bo naša sindikalna organizacija razvila plodno dejavnost v zvezi z ustanavljanjem delavske kontrole in da bodo naši sodelavci v obratih še več zvedeli o tem na posebnih sestankih.

Razrešitev zaradi nezaupnice

Na zadnji seji je delavski svet izrekel nezaupnico komisiji za socialna vprašanja in jo razrešil. Komisija je namreč vztrajala, da se za regres razdeli več sredstev kot jih ima podjetje na razpolago, čeprav je bila seznanjena o višini sredstev, ki se lahko uporabijo za regres.

V sklepu delavskega sveta je rečeno, da se proti osebi, ki mora poznati finančno stanje, pa je zaveštno zavedla organ upravljanja, izvede disciplinski postopek.

Dalje je delavski svet sklenil, da se sredstva skupne porabe razdelijo članom kolektiva za regres v višini 250,00 din, komisiji za socialna vprašanja se dodeli 60.000,00 din, komisiji za prošnje in pritožbe pa 48.806,40 din.

Dan borca

Bliža se praznik, ki ga praznujejo naši narodi kot spomin na veliko epopejo v naši zgodovini. Čimbolj se odmika čas v sivo davnino, tembolj postaja 4. julij — Dan borca ne le spomin na našo tragično in junaško preteklost, temveč tudi opomin naj čuvamo vse pridobitve naše slavne NOB in naše revolucije, zlasti bratstvo in enotnost naših narodov, ki je in bo ostalo temeljni kamen našega bodočega razvoja.

Generacija, ki je preživela največje strahote druge svetovne vojne, odhaja s časom v zgodovino. Preživela je leta velikih svetovnih dogodkov in naš mladi rod je lahko ponosen nanjo, ko nadaljuje njeno borbeno tradicijo vtakano v nešteti in neverjetni junaški dejanj v našo sedanost.

Sicer na tak dan le enkrat sonce vzhaja in takrat, ko je prvič vzhajalo, je označevala rdeča zarja začetek novega sveta, začetek svobodnega življenja in neizprosno smrt podivjani fašistični drhali.

Naš povojni razvoj je pokazal, da naši narodi ne bodo nikdar dopustili razbijanja največje pridobitve naše velike revolucije — bratstva in edinstva. Naš delavski razred z ZKJ in tovarišem TITOM na čelu, bo tudi v bodoče znal obračunati s takimi poskusi, ki so se pojavili v nedavni preteklosti.

V naši današnji vsakdanjosti, ko smo zaradi tega ali onega ukrepa ali dogodka nezadovoljni, ker ni vse tako kot si želimo, bi bilo prav, če se spomnimo preteklosti. Pod vodstvom partije je bil vedno v ospredju človek in njegova ustvarjalnost. Tudi danes si ZKJ prizadeva, da se ustvari tak družbeni red, v katerem ima ljudstvo in delavski razred neodtujljivo pravico odločanja o svoji sedanosti in bodočnosti.

Ob dnevu borca ne smemo pozabiti, da je za našo sedanost dalo svoje življenje milijon in sedemsto tisoč žrtev. Te žrtve terjajo od nas, da uresničimo življenje v taki družbi, kjer ni in ne more biti izkoriščanja človeka po človeku.

Z nenehno krepitvijo samoupravljanja ter dobro organiziranim delom bomo rešili še tako zamotane probleme, kot smo jih že rešili v preteklosti.

Varstvo pri delu in mi

Delo aktiva varstva pri delu v našem podjetju se vse bolj organizira, tako da zagotavlja preventivne ukrepe in sprotno analiziranje vseh pojavov, ki škodljivo vplivajo na varnost delavcev in njihovo zdravje, to pa pomeni zagotovitev takih delovnih pogojev, pri katerih delavci v normalnih okoliščinah lahko uspešno delajo, ne da bi bili izpostavljeni nevarnosti za svoje zdravje in življenje. Skratka, varnost pri delu pomeni doseči tako stopnjo stanja, ki ne orgoža ljudi pri delu in ki zagotavlja varnost pred poškodbami, poklicnimi in tudi drugimi boleznimi v zvezi z delom.

Zato je danes VARNOST PRI DELU že prerasla v obsežno znanost, brez katere si ne moremo zamisliti visoke produktivnosti in storilnosti dela.

Ni slučaj, da v našem podjetju posvečamo varnosti pri delu vse več pozornosti, temveč si zavestno prizadevamo zagotoviti varnost pri delu, ki neposredno vpliva na večjo produktivnost in storilnost dela, na večji dohodek podjetja in višje osebne dohodke posameznikov, s tem pa hkrati na reševanje vseh ostalih vprašanj v zvezi z delom in življenjem vseh zaposlenih.

V kolikšnem obsegu bomo uspeli zmanjšati število delovnih nezd in s tem zaradi poškodb veliko število dni izostankov z dela, pa je odvisno od vseh in od vsakega posameznika na svojem delovnem mestu.

V naslednji razpredelnici prikazujemo število poškodb v času od 10.—31. 5. 1973 po oddelkih.

Oddelok — obrat	Število poškodb		Število poškodb po dnevih					
	brez izostanka z dela	z izost. z dela	P	T	S	Č	P	So
Topilnica	2	—	—	1	1			
Kovinska predelava	—	1			1			
Prerezovalnica	9	—	2	1	1	1	4	
Vlačilnica	42	2	5	10	8	14	7	
Oblikovalnica	18	6	6	8	4	4	2	
Montaža-kleparnica	14	—	2	1	1	4	6	
Alu-izdelki	1	—	1					
Izdel. ročaje	2	—				1	1	
Zarilna peč	3	—				2	1	
Večstop. stiskal.	2	—			1	1		
Lučilnica	5	—	2			1	2	
Varilnica ročaje	3	—	1	2				
Emajlirnica	49	1	10	8	12	11	8	1
Montaža	1	—	1					
Pocinkovalnica	1	—				1		
Dekor	2	1			2	1		
Radiatorski	7	2	2	2	2	1	1	1
Radiatorski	3	—		2		1		
Izdel. kotlov	5	2	1	3		3		
Izdel. koles	1	1			2			
Orodjarna 552/553	5	2		3	1	2	1	
Strojno ključav.	3	—		2		1		
Elektro-delav.	3	—	2	1				
Zidarji	—	1				1		
Stavbeni kleparji	1	—	1					
Generatorski plin	1	—	1					
Skladišče polizdelkov	3	—		1	1		1	
Mater. skl. in transp.	1	2	2			1		
Proizvodna kontrola	1	1		1			1	
Zavijalnica	3	1			2	1	1	
Skl. gotove posode	2	—		1			1	
Emokontejner	6	—	1	3	1		1	
Skupaj:	199	23	40	48	40	53	39	2

Koliko bo vsak posameznik vplival na zmanjšanje števila poškodb in izostankov z dela, ki bremenijo dohodek podjetja in osebni dohodek vseh in vsakega posameznika posebej, bomo ugotavljali sproti — dnevno, obveščali pa mesečno.

Kolikšna je naša zavest in pripravljenost za reševanje skupnih vprašanj in lastnega standarda, pa zavisi od nas samih, od našega zdravlja in delovne sposobnosti ter naših hotenj.

Z upoštevanjem navodil o varnem delu ter ustrezno zavestno disciplino in preudarnostjo si zagotavljamo lepši jutrišnji dan.

Št. DM	Naziv DM	Št. zaposlenih
435	Vlagač na najt. stisk.	13
436	Vlagač na težkih stisk.	14
437	Vlagač na srednj. stisk.	20
457	Upravljač — vpenjalec	3
458	Posluž. večstop. stisk.	3
461	Vtiskovalec I.	3
462	Vtiskovalec II.	5
463	Vtiskovalec III.	2

Delavcem, ki se vozijo na delo krije podjetje 50 % prevoznih stroškov ne glede na oddaljenost nad 5 km od podjetja. Velja od 1. 6. 1973 dalje.

Spremeni se 31. člen pravilnika o delitvi OD: »Ura v podaljšanem delovnem času (nadura) se obračuna kot redna delovna ura + dodatek. Dodatek za delo v podaljšanem delovnem času (za nadurno delo) znaša 50 % vrednosti zaslužka v podaljšanem delovnem času.

Interno posojilo se vrne tudi članom kolektiva, ki obveznice pogrešajo ali pa so uničene na osnovi podpisa izjave po kateri se odrekajo vračila posojila, v kolikor bi kasneje pogrešano obveznico našli.

V poslovni odbor ZP Iskra je izvoljen glavni direktor EMO tov. Miro Jančigaj, dipl. ing.

V komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti se na novo izvolita dva člana in sicer: Mežnarič Franc in Čremožnik Fanika.

Na predlog SPO se odobri prodaja dveh stanovanjskih hiš v Bistrici pri Limbušu, ne odobri pa se prodaja stanovanjske hiše v Celju, Vodnikova 3a.

V komisijo za uveljavljanje ustavnih dopolnil se dodatno izvoli po en član iz vsake bodoče TOZD:

kemični obrat — Končan Konrad, posoda — Bratina Vladimir, odpreski — Kreuh Rudi, Tobi — Kreuh Rudi, Kruševac — Kovačević Borivoje, Kontejnerji — Podrgajs Anton, Skupne službe — Lednik Mira

Na osnovi vprašanj glede delovnega časa in malice, ki ju je postavil član kolektiva je SPO pripravil odgovor.

Glede skrajšanega delovnega časa za 10 minut (na račun malice) se še proučijo možnosti uvedbe le-tega.

Namesto tov. Špes Janeza, ki je prekinil delovno razmerje s podjetjem je v delavski svet ZP Iskra izvoljen Šarh Drago iz obrata v Bistrici.

VAŽNEJŠI SKLEPI DELAVSKEGA SVETA

Na 13. redni seji je delavski svet poleg drugih sprejel naslednje sklepe:

Zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov in zagotovitve normalnega obratovanja razpoložljivih stroj-

nih naprav se s 1. 5. 1973 uvaja poseben začasen dodatek v znesku 1,60 din na efektivno uro brez pribitkov v breme skupnega sklada OD za delovna mesta v obratu I:

ZAHVALA

Vsem mojim sodelavcem in sodelavkam iz obrata emajlirnica, se prav iskreno zahvaljujem za dragoceno pomoč v nesreči, ki me je zadela. Enako sem hvaležen ostalim sodelavcem in sodelavkam podjetja, ki so mi z velikim razumevanjem pomagali.

Dore Štifter

ZBOROVANJE MLADIH SAMOUPRAVLJAVCEV

Naši mladi delavci so se udeležili zbora mladih samoupravljalcev, ki je bil konec meseca maja v Celju. Za naše mlade sodelavce je bil ta zbor toliko bolj pomemben, ker so aktivno sodelovali pri pripravah in tudi razpravljali o raznih problemih, ki morajo zanimati mlade proizvajalce. Naš Slavko Kunstek je imel na tem zboru obširen referat, ki je zajemal zelo široko področje, zanimivo zlasti za mlade delavce. Žal ne moremo objaviti ta referat v celoti, zato ga objavljamo le v izvlečku.

POLOŽAJ ČLOVEKA V SODOBNI PROIZVODNJI

Vsak mlad človek se danes gotovo vprašuje, kje je njegovo mesto in kakšne možnosti ima, da se uveljavi v današnjem svetu. Velikokrat slišimo v razpravah mnenja, saj se o tem ne splača razmišljati, človek tako ničesar ne pomeni ob neslutnem razvoju tehnike, ki se koncentrira pri dveh svetovnih supersilah, saj smo tako ali tako nemočni, da storimo kaj bistvenega itd.

Dejstva govore o tem drugače. Prav z razvojem najodobnejše tehnike in tehnologije se odpirajo nove možnosti za uveljavitev človeka. Njegovo znanje in delovna ustvarjalnost dobivata v sodobni proizvodnji daleč najpomembnejše mesto, kot je bilo to v klasični industrijski proizvodnji kapitalizma, kjer je bil človek le privesek stroju. Več kot očitno postaja, da je znanje danes v svetu že najpomembnejši proizvodni faktor in da se osnovna bitka v svetovnem merilu vodi na področju osvajanja novih tehnologij in znanstvenih dosežkov in ne na klasičnih surovinskih virih in naravnih bogastvih.

V prvih 30 letih tega stoletja je bil najmočnejši faktor gospodarske rasti investiran kapital in fizična delovna sila. Na teh dveh faktorjih je slonelo 50 odstotkov, faktor znanosti pa stopi na prvo mesto. Danes se vodi osnovna bitka na področju novih tehnologij, elektronskih računalnikov in inovacij itd.

Ob tem postaja čedalje bolj očitna vloga človeškega faktorja. Sam način proizvodnje ne zahteva več človeka, ki je podrejen stroju, ki stroju služi. Z avtomatizacijo in elektroničnim človek vse bolj postaja koordinator in programer delovnih operacij. S tem se tudi objektivno rušijo meje med fizičnim in umskim delom. Star način upravljanja proizvodnih procesov, ki je slonel na strogi hierarhiji in slepem izvrševanju, doživlja krizo. V proizvodnji se čedalje močnejše kažejo potrebe po teamskem delu in po večji iniciativi ter ustvarjalnosti vsakega, ki sodeluje v proizvodnem procesu. Zaupanje v ljudi in njihovo ustvarjalnost postaja osnovna gonilna sila družbe.

Takšne tendence, ki imajo svoj izvor v objektivnih procesih proizvodnje — v načinu in organizaciji dela, prihajajo v nasprotje s starimi družbenimi odnosi, ki slone na nezaupanju v delovne množice in na monopolu oblasti in odločanja. Razumljivo je, da se nosilci monopolov, tehnokratizma in birokratizma z vsemi sredstvi bojujejo proti demokratičnim in humanim težnjam progresivnih sil, ki pa so brez dvoma na pohodu.

SPREMEMBE V KVALIFIKACIJSKI STRUKTURI ZAPOSLENIH

V svetovnem merilu se kažejo zelo močne tendence k zmanjša-

nju potreb po nekvalificiranem delu in povečevanju potreb po kvalificiranem delu — poklici širokega profila.

Po nekaterih primerjavah so v klasični mehanizaciji predstavljali nekvalificirani in priučeni delavci 35 odstotkov vseh zaposlenih. V avtomatski proizvodnji teh profilov ni več in predstavljajo ljudje z visoko izobrazbo nad 90 odstotkov vseh zaposlenih.

Takšne tendence imajo svoje posledice tudi v večjem interesu mladine za izobraževanje. V ZDA je vpisanih na univerzi nad 40 odstotkov ene generacije, v SZ nad 24 odstotkov. V evropskih državah se ta odstotek giblje od 4 do 16 odstotkov.

Po nekaterih ocenah postaja prav premajhna ekspanzija na področju izobraževanja v Evropi zaviralni faktor hitrejšega prodora znanosti in s tem gospodarske ekspanzije.

Zanimivo je tudi dejstvo, da se močno uveljavlja potreba po stalnem izobraževanju ob delu. Ljudje se morajo v času svoje delovne dobe večkrat specializirati in svoje znanje nenehno izpopolnjevati ob delu. To je objektivna zahteva sodobne tehnologije in organizacije dela. Poleg rednega sistema izobraževanja postaja torej odločilnega pomena sistematično izobraževanje ob delu.

Izkušnje v svetu kažejo, da se ljudje širokega profila — poklicna, srednja, višja in visoka izobrazba veliko lažje prilagode novim delovnim potrebam tehnologije, ker se lahko specializirajo zdaj v to, drugič v drugo delovno področje, da pa so težave pri nekvalificiranih in pri priučeni delavcih. To potrjuje tudi dejstvo, da je v strukturi nezaposlenih čedalje večji in pretežni delež nekvalificiranih in priučeni delavcev.

Očitno je torej, da prizadevanja na področju izobraževanja v svetovnem merilu zaostajajo za stvarnimi potrebami sodobne industrijske proizvodnje in ne narebo, kot se pri nas včasih sliši, da je že tako preveč izobraženih ljudi.

Več kot jasno je, da ljudje, ki podcenjujejo izobrazbo, ničesar ne vedo o sodobnih dogajanjih v svetu.

Če poskušamo ugotoviti, kdo objektivno lahko najbolj podpira zmago znanstvene revolucije in večje uveljavljanje človeka, lahko brez pridržkov trdimo, da je to mladina. Zato, ker je objektivno manj obremenjena s starim načinom proizvodnje in s staro miselnostjo in ker lahko edino v tem vidi možnosti, da se v družbi uveljavi s svojim znanjem in delovno ustvarjalnostjo. Vse oblike monopolov oblasti in odločanja mladino vedno potiskajo na stranski tir. Od tod tudi številna protestna gibanja mladine in študentov v svetu.

KJE SO PROBLEMI IN KJE ZAOSTAJAMO

Za Jugoslavijo je bila vse do gospodarske in družbene reforme značilna hitra industrializacija ekstenzivnega tipa, kar je glede na relativno nerazvitost bilo tudi razumljivo. Beležili smo visoko stopnjo orasti narodnega dohodka in izredno hitro odpiranje novih delovnih mest.

Bistveno se je spremenila socialna struktura prebivalstva. Proces prehoda prebivalstva iz vasi v mesta in industrijo je potekal zelo hitro. V 15 letih so se pri nas izvršile spremembe, za katere so v drugih državah (ZDA, Francija, Anglija) potrebovali 100 let.

Ekstenzivna gospodarska orientacija je imela, za posledico, da smo nekoliko zanemarili prav faktor znanja in kvalitete v proizvodnji ter se nekoliko v večji meri usmerili na nove investicije ne glede na njihovo strukturo.

Spoznanje o uvajanju najsoodobnejših tehnoloških postopkov, o vlogi znanosti in o vlogi izobrazbe dobiva drugačno mesto tudi pri nas. Da smo zanemarjali vlogo znanja in iniciativo posameznikov in znanstvenih ustanov pri modernizaciji proizvodnje, ilustrira tudi podatek o zelo majhnem številu patentov in racionalizaciji pri nas.

V Jugoslaviji je bilo leta 1968 prijavljenih okoli 1000 patentov. Od tega jih je odpadlo 832 na posameznike, 141 na delovne organizacije, 33 na znanstvene ustanove. V svetu velja za spodnjo mejo intelektualne produkcije 400 patentov letno na milijon prebivalcev. V Jugoslaviji dosežemo le 40 patentov. Podatek za Slovenijo je nekoliko ugodnejši, vendar še vedno porazen.

Tudi primerjava kvalifikacijske strukture zaposlenih nam pokaže zelo slabo sliko.

V letu 1967 je bilo v Jugoslaviji na delovnih mestih, ki zahtevajo visoko izobrazbo, 66.000 ljudi brez takšne izobrazbe. Na de-

lovnih mestih, ki zahtevajo srednjo izobrazbo, je bilo zaposlenih 98.000 ljudi, ki nimajo ustreznih izobrazbe. Na delovnih mestih, ki zahtevajo visoko kvalifikacijo, je delalo 129.000 ljudi, ki nimajo kvalifikacije itd.

Razmerje kvalifikacijske strukture zaposlenih je za Slovenijo še manj ugodno kot to velja za Jugoslavijo. Izobraževanje in kadrovska preobrazba naše družbe postaja usodno vprašanje tehnološkega in socialnega napredka. Kadrovska kriza ima neposredno za posledico krizo v osvajanju nove tehnologije in organizacije proizvodnje.

Če gledamo torej z vidika možnosti uveljavljanja mladih v družbi, je brez dvoma prvi pogoj v znanju. Tendence, ki se v zadnjem času kažejo glede možnosti zaposlovanja, brez dvoma potrjuje to ugotovitev. Med zaposlenimi se zelo močno zmanjšuje udeležba kvalificiranih delavcev in mladine, ki je dokončala srednjo, višjo ali visoko šolo, povečuje pa se udeležba nekvalificiranih in priučeni. Tu torej trčimo na problem izobraževanja in vzgoje in ne na problem premajhnega števila delovnih mest kot večkrat enostransko prikazujejo. Ta problem se bo v prihodnje nujno še bolj zaostрил.

Zahtevati moramo od sindikata, da omogoči družbenopolitično usposabljanje delavca. To se pravi, da se mladega človeka ob vstopu v delovno organizacijo informira o delovanju vseh družbenopolitičnih organizacij v podjetju, mladega delavca je potrebno tudi seznaniti z gospodarsko in politično usmeritvijo delovne organizacije, tako da slednji ve, kaj in kako bo delal in kolikšni so širši interesi delovne skupnosti, v katero se pravkar vključuje. Pri političnem izobraževanju bi morali aktivno sodelovati ZK in odpreti vrata mladim, kjer to še niso storili. Sicer pa je to eno od programskih načel ZMJ, ki ga ne smemo pozabiti.

MESEC MLADOSTI

Praznovanje meseca mladosti dobiva v Sloveniji in Jugoslaviji vse pomembnejše mesto v programih Zveze mladine, mladinskih specializiranih organizacijah, društvih in ostalih organizacijah, ki vključujejo mladinsko dejavnost.

V mesecu mladosti izražajo mladi po vsej naši domovini vedno znova in še v večjem obsegu vse tiste vrednote, za katere se je bori delavski razred in vse progresivne sile naše družbe z Zvezo komunistov in tovarišem Titom na čelu. Razvijanje teh vrednot mora biti glavni cilj dejavnosti mladih v mesecu mladosti. Le v tem smislu bo mesec mladosti prispeval k uresničevanju nalog, ki jih pred mladino postavlja 3. konferenca ZKJ in pismo tovariša Tita.

Mladina Celja je tudi letos dala mesecu mladosti svečano obeležje s številnimi akcijami. Vrh in zaključek vseh teh akcij pa je bila svečana proslava ob dnevu mladosti, ki je bila v četrtek, 24.

maja 1973, na predvečer Titovega rojstnega dne, na drsališču v mestnem parku.

Svečanosti v mestnem parku se je udeležilo preko 3000 pionirjev, mladine, vojakov in gostov ter večje število družbenopolitičnih delavcev Celja, med ostalimi predsednik Skupščine občine Celje tov. Burnik. Na kulturni svečanosti, katero so pripravili dijaki srednjih šol iz Celja, je bilo sprejetih v mladinsko organizacijo 700 pionirjev in obenem podeljene mladinske plakete mladim družbenopolitičnim delavcem in mentorjem mladine za njihovo aktivno delo v organizacijah ZMS.

Skoda, da je vreme organizatorjem in celjski mladini na njihov praznik ponagajalo, zaradi katerega se je morala svečanost skrajšati in nazadnje prekiniti.

Upajmo, da nam bo vreme ob naslednji majski svečanosti v naslednjem letu bolj naklonjeno.

F. P.

ZAKAJ NEZADOVOLJSTVO

Ne bi bilo prav, če bi prešli razne dogodke v našem in drugih podjetjih, ki so bili dokaj neprijetni in so znatno vplivali na zmanjšanje produktivnosti dela. Toda pustimo druge in si oglejmo naše domače razmere, ki mnogokrat pogojujejo nezadovoljstvo posameznikov in skupin. Gospodarski praktiki, ki imajo za seboj bogate izkušnje, menijo, da je neodpravljen in čeprav neizrazito nezadovoljstvo resna ovira za zviševanje storilnosti dela. Napake in negativne posledice, ki iz tega za gospodarsko organizacijo izhajajo, utegnejo biti toliko bolj neugodne, kolikor se niso upoštevale v zadostni meri tiste osnovne pravice delovnega kolektiva, ki jih zagotavlja zakonodaja delavskega samoupravljanja.

Delavski svet in drugi organi upravljanja ter vodstvo podjetja ne smejo imeti ravnodušno stališče do upravičenih očitkov ali objektivnih pripomb delovnih skupin. Ravnodušno stališče do malih nerazpoloženj, na katera spočetka nihče ne obrača posebne pozornosti, lahko povzroči težave za podjetje.

Vemo, da naši sistem delitve osebnega dohodka ni tak kot bi si ga želeli, vendar je dejstvo, da prav ta sistem povzroča že nekaj let nazaj nezadovoljstvo po obratih in delovnih skupinah. Tu pa tam pride tudi do krajših prekinitev dela, ki jih trenutno rešujemo, tako da zvišamo plače za določen odstotek, vendar nezadovoljstva s tem nismo odpravili. Še več. S takim ukrepom smo dokazali in uverili delovne skupine, da nekaj ni v redu in povzročili še večje nezaupanje posameznikov in delovnih skupin. Situacija je bila sicer trenutno rešena, nezaupanje pa je ostalo. To sicer ni vidno, vendar pa tli in zbije na dan ob vsakem najmanjšem povodu. Vse to pa ima določen vpliv na storilnost dela. Nerazpoloženje jo zmanjšuje, tako nastaja nepopravljiva škoda za delovno skupino in za podjetje kot celoto.

Če bi analizirali izvor nezadovoljstva v našem podjetju, ki je nastajalo zadnja leta in še nastaja, bi ugotovili naslednje vzroke:

- nepravilno obračunavanje in izplačevanje plač
- nezadostno upoštevanje svetov delovnih enot ali drugih organov upravljanja
- zapleten in nedosleden sistem nagrajevanja, ki ni usklajen s pojmovanjem vloženega truda pri delu
- pomanjkljiva zaščita pred nesrečami pri delu
- dajanje delovnih nalogov brez potrebne obrazložitve, zakaj so ti nalogi dani
- neupoštevanje pravilnika o normah in akordih
- zanemarjanje upravičenih pritožb
- neprimerno ravnanje vodstvenih in vodilnih kadrov napram operativnim delovnim skupinam
- nerealno obljubljanje brez izpolnitve
- neenako ocenjevanje in nagrajevanje istega dela

Vzrokov, ki ustvarjajo nezadovoljstvo, je še mnogo več, ki jih mogoče ne zaznamo, vendar obstajajo, te pa je zaznati tako v razgovoru s sodelavci kakor tudi kot posledico izraženega nezadovoljstva s prekinitvijo dela ali drugačnim dejanjem.

Ceprav je nepravilno nagrajevanje poglavitni vzrok za nezadovoljstvo, ne smemo prezreti drugih vzrokov, ki niso nič manj pomembni.

Jedro vsake dejavnosti v pod-

jetju je delovna skupina s svojim vodjem, ki mora biti seznanjen s celotno gospodarsko dejavnostjo podjetja, če hočemo, da informira o vsem svoje sodelavce. Vodja delovne skupine ni le strokovni vodja in organizator dela, temveč mora biti pobudnik v svoji delovni skupini za napredno samoupravno dejavnost. Delovna skupina mora na svojem sestan-

ku obravnavati gospodarska vprašanja splošne narave, zavzeti do perdlogov in poročil svoje stališče in ga posredovati delavskemu svetu. Njena utemeljena stališča in predlogi pa morajo biti upoštevani.

Ko se delovna skupina dogovori o svoji dejavnosti in sprejme ustrezajoče sklepe, mora te sklepe izvršiti pod vodstvom svojega vodje. Ta je odgovoren za organizacijo dela in vsak v skupini mora izvrševati njegova navedila.

Kot vidimo, je delovna skupina nadvse pomembna za uspešnost proizvodnje, če vlada v njej zadovoljstvo. Če pa zadovoljstva ni, tedaj nastajajo motnje v proizvodnji, ki imajo za skupino in podjetje nevarne posledice.

VZGOJA PIONIRJEV V DRUŠTVU LT

V našem društvu LT že mnogo let vzgajajo pionirje voznike v Gokartu in prometne miličnike. Pionirji so zelo prizadevni in dosegajo pod skrbnim vodstvom Franca Skerbiša lepe uspehe. Sodelovali so v lanskem letu na republiškem tekmovanju pionirjev o varstvu v prometu in so se izredno dobro izkazali. Uspehi naših pionirjev bi bili še mnogo večji, če bi imeli na voljo več GO-kartov in popravili že dosejanja vozila, pa tudi za drugo opremo bi bilo treba poskrbeti.

Tovariš Skerbiš upa, da bo vodstvo LT uvidelo potrebo po nabavi manjkajoče opreme in uspehi naših pionirjev bodo še večji.

Pionirjev, ki so navdušeni za vožnjo z GOKARTOM je mnogo, vozil pa malo. Upati je da bodo dobili pionirji še kak voziček, saj si ga tako vroče želijo.

Miličniki — pionirji so izredno prizadevni in njihov inštruktor je z njimi zelo zadovoljen

Ko ustanovljamo temeljne organizacije združenega dela, ne smemo prezreti vzrokov, ki so pogojevali dosedanje nezadovoljstvo. Če že ne v celoti, bomo morali vsaj delno te vzroke odpraviti.

V okviru TOZD se bo moral oblikovati nov, spodbuden sistem nagrajevanja po opravljenem delu, sistem, ki bo spodbujal vsakega, da bo opravil svoje delo ne le dobro, temveč tudi kvalitetno.

V okviru TOZD se bodo morali izoblikovati taki medsebojni odnosi, ki bodo onemogočili posameznikom, da bi živeli bolj »nalahko«, temveč se bodo morali podrediti volji večine, ki bo o vsem odločala na organiziranih sestankih.

Kotnik Fric sprejel republiško plaketo ZMS

V mesecu mladosti, natančneje v torek 22. maja je predsedstvo Republiške konference ZMS v prostorih republiških poslancev v Ljubljani, tako kot že nekaj let zapored v maju, podelilo dvajset plaket ZMS tistim tovarišicam in tovarišem, ki že vrsto let neumorno delajo kot mentorji mladine na najrazličnejših področjih njenega udejstvovanja in ustvarjanja in 35 priznanj ZMS mladim družbenopolitičnim delavcem za njihovo aktivno delo v organizacijah Zveze mladine Slovenije, in drugih družbenopolitičnih organizacijah ter drugih sredinah njihovega dela.

Med ostalimi mladimi družbenopolitičnimi delavci je Zveza mladine Slovenije podelila priznanje našemu sodelavcu Kotniku Fricu za njegovo dolgotrajno in uspešno delo v Zvezi mladine.

Če razgrnemo njegovo preteklost, pogledamo na prehojeno pot na področju mladinske dejavnosti, lahko zabeležimo, da so se njegovi prvi koraki začeli leta 1962 in nadaljevali vse do meseca februarja letošnjega leta. V tem obdobju je deloval z neizmerljivo veliko truda in volje sprva kot član predsedstva, nato sekretar in dve mandatni dobi kot predsednik Zveze mladine našega kolektiva. Proti koncu svojega aktivnega mladinskega delovanja je bil član predsedstva občinske konference ZMS Celje in član republiške konference ZMS.

Fric ni deloval samo na področju Zveze mladine, temveč se je aktivno angažiral pri delovanju osnovne organizacije sindikata in tovarniškega društva LT.

To priznanje bo Frica stimuliralo pri nadaljnjem delu sindikalne podružnice ter na področju mentorskega dela pri mladinski organizaciji EMO.

Cestitamo!

F. P.

Tretje notranje prvenstvo EMO v velikem nogometu

Štirinajstega maja je bilo končano prvenstvo v velikem nogometu. V tem tekmovanju je sodelovalo sedem ekip. Niso sodelovale ekipe iz emajlirnice, obrat odpreskov, obrata kotlov in obrata TOBI. No, morda se bodo drugo leto tudi te ekipe pridružile.

Tekmovanje je potekalo po KUP sistemu, tekme pa so bile odigrane na nogometnem igrišču športnega društva »Oolimp«. Tekme so potekale v prijateljskem vendar borbenem duhu le nekaj pripomb je bilo glede sojenja, kar pa ni bistveno vplivalo na rezultate tekem.

ŠPORTI

Muhasti žreb je določil tako, da se že v prvem kolu pomerita lanskeletna finalista, orodjarna in uprava. Ta tekma je bila precej raztrgana kar je nekako razumljivo, končala pa se je z neodločenim rezultatom. Rezultat je bil 2:2. Po izvajanju enajstmetrovk je ekipa uprave z malo športne sreče po sigurnem Rataju zaslužno premagala orodjarno s končnim rezultatom 6:5. Ostale tekme pa so se končale takole: VZDRŽEVANJE — SERVIS 9:0, OB-RAT ZA PREDELAVO PLOČEVINE — EMOKONTEJNER 3:2.

V prvi polfinalni tekmi sta se srečali moštvi surovinskega in radiatorskega obrata. Ta tekma se je končala s 15:0 za surovince.

V drugi tekmi sta se pomerili ekipa VZDRŽEVANJE — UPRAVA. Po zelo dobri igri je zmagala UPRAVA z rezultatom 3:1. Ta rezultat bi bil lahko še višji, če ne bi zatajili strelci. Ekipa VZDRŽEVANJA je vložila protest, ker naj bi v nasprotnem moštvu igral sporen igralec. Zaradi tega je komisija odločila, da ne bo sporov med obrati, naj se ta tekma ponovi.

V prvi polfinalni tekmi sta se srečali moštvi surovinskega in radiatorskega obrata. Ta tekma se je končala s 15:0 za surovince.

Tako je nastopil veliki finale, pred njim pa sta morali ekipi uprave in vzdrževanja odigrati ponovno polfinalno tekmo.

Ekipa vzdrževanja je nastopila ojačana s petimi novimi igralci, ki na prvi tekmi niso igrali, ekili, ekipa uprave pa brez »spornega« Mušiča.

Pred kakimi sto gledalci je bila tekma v začetku ostra z obeh strani. Obe moštvi sta imeli nekaj prilik za doseg gola, vendar sta odlična vratarja Brglez in Plajhnar gole ubranila ob pomoči ostale obrambe. Drugi polčas pa je prinesel že zanimivejše obračune na igrišču. Povedla je ekipa uprave, po vztrajnem in hitrem Pečovniku, toda takoj za tem je srednji napadalec ekipe vzdrževanja izenačil.

Končni rezultat je bil dosežen kakih deset minut pred koncem tekme. V kazenskem prostoru je prišlo do gneče. Žogo je prejel Žvižej in dosegel zmagoviti zadelek, ki ga je Pečovnik na gol črti samo še potrdil. Tako je zmagala uprava z rezultatom 2:1.

Ko se je ta tekma končala je sledila finalna tekma med surovinskim obratom in upravo. Fizično slabši igralci surovinskega se niso mogli upirati rutiniranejšim igralcem uprave, čeprav so ti igrali že drugo tekmo.

Surovinski je imel nekaj prilik za doseg gola, vendar ni bilo odločnega strelca. Videli smo dve odlični intervenciji vratarja Brgleza.

Ekipa uprave je povedla z golom Kunstka in Cirkulana, nato pa je umirila igro in ostal je rezultat 2:0.

Ob zaključku prvenstva je tovariš Emil Gregorčič predal ekipi uprave pokal prvenstva, ki ga je ta osvojila že drugič in plaketo. Ekipa surovinskega je prejela plaketo za osvojeno drugo mesto.

V zmagovalni ekipi so nastopili: Brglez, Žvižej, Žohar, (Valentič), Cimerlajt, Kvartič, Rataj, Cirkulan, (Grilanc) Gorjup M., Kunstek, (Cokan), Krajšek in Pečovnik.

Prvenstvo je služilo tudi za izbiro igralcev ekipe, ki bo zastopala EMO na letošnji »Iskrijadi«.

Z. A.

MAJSKA ŠPORTNA SREČANJA

Ob počastitvi »meseca mladosti« je bilo letos tretje tradicionalno majsko športno srečanje mladine iz Celja in bližnje okolice. OK ZMS Celje je dodelil pokroviteljstvo letošnjih majskih športnih iger mladinski organizaciji Železarne Store. Športna srečanja so se odvijala na športnih objektih v Štorah.

Glede na prijave je letos sodelovalo devetnajst mladinskih aktivov iz delovnih organizacij in društev. Najprej so bila izvedena predtekmovanja in nato finalna srečanja najboljših štirih.

Srečanje je potekalo v res tovariškem, čeprav v borbenem vzdušju v naslednjih športnih disciplinah:

Moški: mali nogomet, košarka, šah, kegljanje, namizni tenis.

Ženske: odbojka, košarka.

V posameznih panogah tega srečanja so ekipe dosegle naslednje rezultate:

MALI NOGOMET

Končni vrstni red ekip: 1. Klima, 2. EMO, 3. Aero, 4. Metka.

Ekipa je v finalnem srečanju utrpela poraz proti ekipi KLIMA z rezultatom 1:0 (gol smo si dali sami); medtem ko je v predtekmovanju vse igre dobila. Tako so se naši nogometaši plasirali na drugo mesto. Z malo športne sreče in večjo prisebnostjo pri streljanju na gol bi lahko zasedli odlično prvo mesto.

KOŠARKA

Vrstni red: 1. JNA, 2. Železar-na, 3. Ingrad, 4. Tkanina.

ŠAH

Končna uvrstitev: 1. Aero, 2. Železar-na, 3. JNA, 4. Zlatarna, 7. EMO.

Šahisti EMO so se v močni konkurenci plasirali na sedmo mesto in jim ni uspelo obdržati lanskeoletnega prvega mesta.

KEGLJANJE

Končna uvrstitev ekip: 1. Klima, 2. Železar-na, 3. Tkanina, 4. EMO.

Kegljači EMO s petimi igralci so se uvrstili na četrto mesto. Ekipa kegljačev je tekmovala z enim igralcem manj in smo z doseženim rezultatom kljub vsemu lahko zadovoljni, saj v tej igri konkurenca ni bila neznatna.

NAMIZNI TENIS

Rezultati in uvrstitev: 1. Ingrad, 2. Aero, 3. JNA, 4. Tehnomercator, 5.—8. EMO.

V namiznem tenisu so se naši igralci pomerili v predtekmovanju s Cestnim podjetjem in dobili srečanje z rezultatom 3:2. V četrtfinalu so se srečali s favoritom Aero in izgubili srečanje s 3:1. S tem se je tekmovanje za naše igralce namiznega tenisa tudi zaključilo.

ODBOJKA

Slabši rezultati so bili doseženi v konkurenci članic, ki so v končni uvrstitvi dosegle 4. mesto. V prvem srečanju so se pomerile z ekipo Občine in izgubile z rezultatom 2:0. Drugo tekmo so igrale z ekipo Merx in prav tako izgubile srečanje z 2:0.

Rezultati ekip: 1. Ingrad, 2. Občina, 3. Merx, 4. EMO.

Po nekaj letih je uspelo ponovno sestaviti žensko ekipo v odbojki. Z izpopolnitvijo ekipe s starejšimi članicami in rednimi treningi lahko pričakujemo boljše uspehe tudi za naše odbojkarice.

Skupna uvrstitev ekip in število točk:

	Točke
1. Ingrad	28
2. do 3. Aero	24
Železar-na	24
4. do 5. EMO	23
JNA	23

Zmagovalec 3. majskih športnih iger je aktiv Ingrad Celje. Za osvojeno mesto je prejel prehodni pokal, za katerega se bodo v naslednjem letu športne ekipe ponovno borile; za osvojena prva štiri mesta v posameznih športnih panogah pa so bile podeljene diplome.

Mladinci aktiva EMO so se letos, v primerjavi z lanskeletnimi rezultati, slabše plasirali. Letos jim je predvsem ponagajal žreb, saj so se pretežno v vseh disciplinah v predtekmovanju srečali s favoriti.

Pri presoji gornjih rezultatov si razumljivo želimo še boljših uspehov, zlasti na področju množičnega udejstvovanja v naši mladinski športni dejavnosti na vseh teh in podobnih prireditvah in srečanjih.

F. P.

Šahisti EMO osvojili 4. mesto

Pred nekaj dnevi se je končalo letošnje ekipno šahovsko tekmovanje sindikalnih ekip na celjskem območju, ki se igra v okviru sindikalnih športnih iger. Šahovsko tekmovanje eno najbolj masovnih panog na teh igrah, ki se odvija vsako leto, je bilo tudi letos zastopano s 38 ekipami ali boljše rečeno z 228 šahisti, kar pomeni, da se šah v delovnih organizacijah le igra saj imajo tudi posamezna podjetja in ustanove svoja prvenstva tako ekipna in posamezna kot v Ingradu, Cinkarni, Aeru itd.

Ne bi bilo odveč, če bi tudi pri nas poizkusili s takšno metodo saj bi iz teh tekmovanj lahko črpali kader tudi za našo ekipo, kar dosedaj to pri nas ni bil običaj, iskali smo šahiste za ekipno tekmovanje po spominu, katere po-

znaš itd. Iz internih tekmovanj bi dobili pregled ter seznam šahistov in bi bilo potem tudi lažje sestavljati ekipo.

Kljub temu naša ekipa dosega vsa leta nazaj vidne rezultate, tako se je tudi končalo letošnje tekmovanje za šahiste EMA kar uspešno, zmagovalec je postal Ingrad, ki je že trikrat zaporedoma osvojil prvo mesto med šahisti, celjskih kolektivov. Za šahiste EMA je vsekakor uspeh, saj so imeli vseskozi težave pri sestavljanju ekipe.

Ekipo so sestavljali: Ing. Djurdjevič, Kunstek, Podpečan, Ahtik, Oprešnik, Rojec in Pertinač.

Na kraju bi se zahvalil vsem imenovanim šahistom za srčno borbo, ki so jo prikazali na črno-belih poljih.

Na sliki je nekaj naših šahistov. Ti in ostali bodo nedvomno poskrbeli za veliko tekmovanje v šahu ob praznovanju 80-letnice tovarne.

Znanost in tehnika

RAK IN KAJENJE

Mnenj in razprav o tem ali kajenje povzroča pljučnega raka ali ne je mnogo. Neki zdravnik je v angleški reviji NATURE objavil razpravo, ki pobija večino trditev, da kajenje povzroča raka. Ta zdravnik pravi, da statistika sicer dokazuje, da je med kadilci več obolelih za rakom kakor med nekadilci, vendar je res da ogromna večina kadilcev nikoli ne zboli za rakom.

Ta zdravnik meni, da raka povzroča hormonsko neravnotežje in gre predvsem za moški hormon androsteron, ki ga bolni kadilci izločajo manj kot zdravi. Če to res drži, bomo lahko vsaj pljučnega raka preprečili ali bolje, preprečili bomo njegov nastanek, če ga že zdraviti ne moremo.

TROMBOZA, BOLEZEN KONJENIKOV IN SOFERJEV

Na nekem zdravniškem shodu je doktor M. E. J. Van Hoorn objavil preseñetljive rezultate svojih raziskovanj. Avtomobilisti so po njegovem veliko bolj izpostavljeni nevarnosti, da obolijo za venozno trombozo kot neavtomobilisti. Tromboza nastane zaradi stalnega pritiska nožnih mišic na vene pod kolenom na prehodu od stegenice, seveda pri pritiskanju na pedale, zlasti na sklopko.

Kot zanimivost je doktor Hoorn navedel opise podobne bolezni, katere je našel v staroegipčanskih, grških in staronemških zapisih, ki se nanašajo predvsem na konjenike. To je razumljivo, saj pri ježi ali pri vožnji opravljajo nožne mišice podobno delo.

NEVAREN PRODOR PLASTIČNIH MAS

Menda ni snovi, katere proizvodnja je v tako kratkem času narasla, kot je narasla proizvodnja plastičnih mas. Njihovo industrijsko proizvodnjo ima svoj začetek po II. svetovni vojni. Od takrat dalje so v tovarniških laboratorijih stalno razvijali nove in izpopolnjevali stare plastične mase, tako da danes srečujemo te snovi na vsakem koraku.

Plastične mase so sestavljene iz velikega števila monomerov — osnovnih molekul, zato jih imenujemo polimeri. Za razliko od naravnih tvorbo kot so kavčuk, keratin in celuloza, so umetne mase praktično neuničljive in jih proizvajajo v ogromnih količinah. Samo v Franciji so leta 1970 izdelali za potrebe živilske industrije 300.000 ton. Po raziskavah so ugotovili, da 1/3 živilskih izdelkov ljudje uporabijo takoj, plastično embalažo pa odmečejo na ceste, v gozdove in reke. Tako so leta 1970 odmetali 100.000 ton plastike.

GASILSKO SPOMLADANSKO RAZPOLOŽENJE

Po končani konferenci smo začeli z uresničevanjem zadanih nalog. Vsi člani društva smo se na zadnji seji dogovorili, da bomo poskusili pridobiti nove mlade sile. Začetek je bil obetajoč, ko pa je bilo potrebno začeti s tečajem, je zainteresiranost slušateljev upadla. Zato smo se odločili, da tečaj preložimo na poznejši čas. Naša naloga in hotenje še vedno obstaja, kajti stalno povečevanje članov daje perspektivo društvu. Čeprav nam gasilska tehnika ne povzroča težav, se moramo resno zamisliti nad premajhnim številom članov, ki so usposobljeni za njeno upravljanje. Zaradi tega upravni odbor društva apelira na vse člane kolektiva, naj se v čim večjem številu vključijo v naše društvo in se usposobi za gašenje. Vse več požarov nas opozarja na nevarnost, ki lahko uniči ves naš trud. Tovarna je naš standard, ki pa ga lahko požar ali kakšna druga nepazljivost močno zmanjša. Na to nas opozarjajo vse pogostejši požari, kot v našem obratu TOBI in posebno pogorišče nove tovarne v Rečici pri Laškem, ki je posledica slabe požarnovarnostne preventive.

Zaradi tega posvečamo mnogo pozornosti za požarno varnostne ukrepe tudi v našem podjetju. Toda pri rednih tedenskih pregledih opazujemo, da se vsi teh o-

pozoril ne držijo. Proti takšnim malomarnostim (založeni prehod, založeni gasilski ročni aparati, naloženi kartoni ob pečeh itd.) je potrebno kaznovati za to odgovorne osebe.

Opozoriti je potrebno tudi osebo, ki je zadolžena za nadziranje odpadnega papirja, ki se kopiči na neprimernem mestu ob Bežigradski cesti. Na takšen način si sami ustvarjamo nevarno past, za katero je potreben le cigaretni ogorok pešca, ki ga lahko brezbržno vrže preko ograde.

Čeprav se predsednik društva mnogo trudi za čimboljše pogoje dela, pa sam od vodilnih ne more biti uspešen, ker pač ostali ne želijo oziroma nimajo nobenega razumevanja za takšno delo. S takšnim odnosom vodilnih oseb v podjetju do naših problemov povzročajo nejevoljo gasilcev, ki že tako za nizke honorarje opravljajo službo. Zaradi honorarja je bilo izrečeno dosti kritike, toda brez uspeha. Potrebno bi bilo izdelati nov načrt, s katerim bi dežurna služba izvrševala naloge reševalne ekipe in nudila potrebnim prvo pomoč. Le na takšen način bi lahko upravičeno zahtevali večje honorarje. Tudi družabno dejavnost bi bilo potrebno razširiti in s tem mladim omogočiti dovolj razvedrila.

Pivec Marjan

PRVO TUJE GLEDALIŠČE V CELJU

Povsem nenadejano je Slovensko ljudsko gledališče Celje uspelo organizirati prvo gostovanje inozemskega gledališča v Celju. Na celjskem odru se je 18. maja predstavil »Teatro Insieme« iz Rima z uvodno igro srednjeveške italijanske »Komedije dell'arte« in komedijo znanega italijanskega komediografa Goldonija »VOJAK LJUBIMEC« (L'AMANTE MILITARE). Kljub jezikovni pregradi so Celjani napolnili dvorano celjskega gledališča ob tem gostovanju in tako izpričali živo zanimanje tudi za tujo gledališko stvarjalnost. Zato si bo celjsko gledališče tudi v bodočnosti prizadevalo od časa do časa v okviru svojih možnosti pripraviti še kakšno gostovanje tujega gledališča.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega dragega očeta

FRANCA BREČKA

se iskreno zahvaljujem vsem mojim sodelavcem iz obrata TOBI v Bistrici za izraze sožalja, darovane vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoča hčerka
Silva Brečko

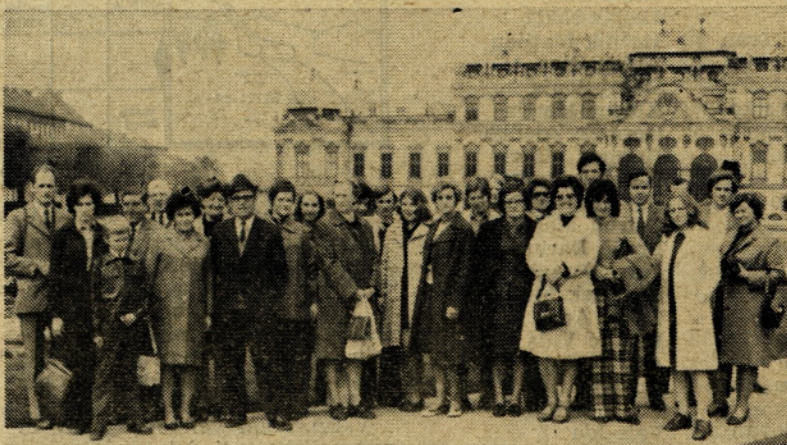
BO V BODOČE BOLJE

O gospodarjenju v prvem trimesečju letošnjega leta smo že pisali v zadnji številki. O tej problematiki je razpravljalo nekoliko pozno tudi sekretariat organizacije ZK na seji dne 31. 5. 1973.

Bliža se konec prvega polletja, s tem pa tudi obračun poslovanja v tem obdobju. Ali bomo uspeli doseči tiste cilje, ki smo si jih zadali v družbenem planu za letošnje leto? Odgovor je, da moramo uspeti, kajti v nasprotnem primeru se naše stanje ne bo prav nič izboljšalo.

Mesečni plani morajo biti v bodoče doseženi in tudi preseženi, tako da nadoknadimo v drugem polletju tisto, kar smo v prvem zamudili.

Če hočemo doseči dober uspeh, mora vsak na svojem delovnem mestu koristno uporabiti svoj delovni čas tako v proizvodnji kot tudi v režiji. Tisti, ki delovni čas v podjetju uporabljajo drugače ne za svoje delo, bodo morali samoupravljanje pojmovati drugače, sicer jim bo to stopilo prej ali slej malo bolj na prste.

Člani našega FOTO KINO KLUBA LT so se kot vsako leto, tudi letos odpravili na strokovni pohod in so pridno slikali. Tokrat so se odpravili na Dunaj. Ko so prišli nazaj, so ugotovili, da še vedno drži ljudski rek, ki je že zelo, zelo star in ki se glasi: »Kdor hoče iti na Dunaj, naj pusti treh zunaj.« Sicer pa kot kaže naša slika, so bili veseli in nasmejani, saj so videli marsikaj zanimivega in koristnega in s tem dosegli svoj cilj.

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi moje drage mame

ANE MAGDIČ

se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam za izraze sožalja, darovane vence in cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Enako najlepša hvala vsem prijateljem in znanecem za tolažilne besede in izraze sožalja ter spremstvo ob žalostnem dogodku.

Žalujoči sin
Boris z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

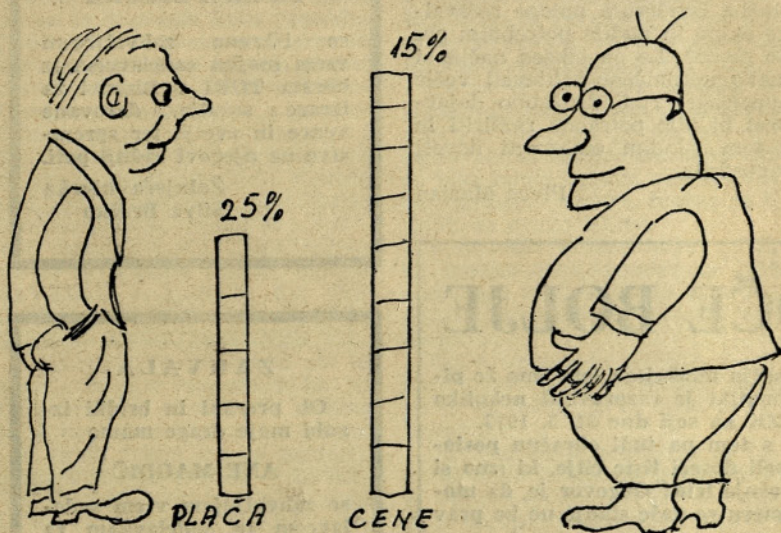
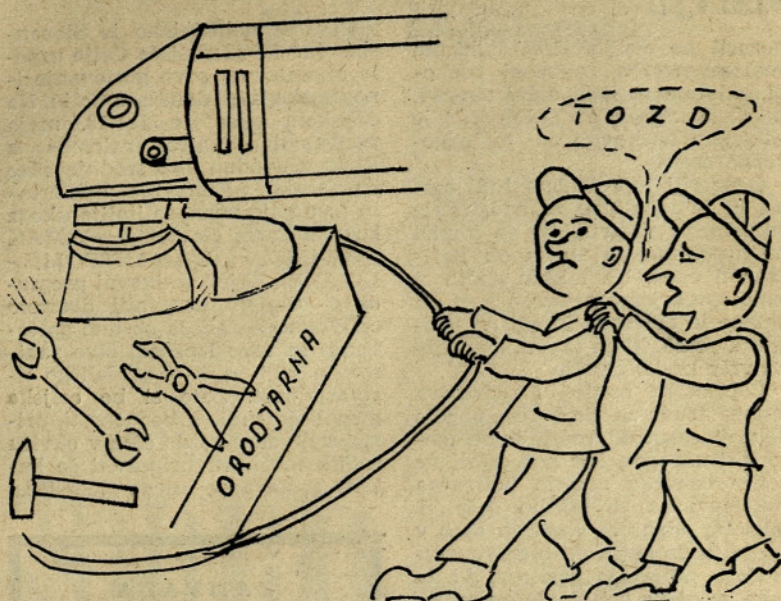
IVANA MIRNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili do njegovega poslednjega tihega doma.

Posebno se zahvaljujem za darovano cvetje servisu, kleparskemu oddelku, sindikalni podružnici ter godbi na pihala za igrane žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Zofi in sinova Ivan in Jurček

[illegible]

Casnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk enkrat mesečno v nakladi 4800 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga komisija za informacije in tisk. Glavni in odgovorni urednik Emil Ječič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana je časopis oprošten plačevanja davka od prometa proizvodov (Št. 421/272 z dne 21/11-1972). Tisk in klišaji AERO Celje.